

Міністерство освіти і науки,
молоді та спорту України
Тернопільський національний технічний
університет імені Івана Пулюя

Кафедра менеджменту
інноваційної діяльності та
підприємництва

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

*для самостійного вивчення
дисципліни*

***“Управління інноваційними
проектами”***

(для магістрів спеціальності 8.18010012
«Управління інноваційною діяльністю»)

Тернопіль – 2017

Федишин І.Б. Методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни «Управління інноваційними проектами» для студентів спеціалізації «Управління інноваційною діяльністю». – Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2017. – 33 с.

Укладачі: к.е.н., асист. – Федишин І.Б.

Рецензенти: Андрушків Б.М., д.е.н., професор
Кирич Н.Б., д.е.н., проф.

Відповідальний за випуск: Федишин І.Б.

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту підприємницької діяльності.
Протокол № 1 від 29 серпня 2017 року

Рекомендовано методичною комісією факультету економіки та менеджменту
ТНТУ імені Івана Пулюя. № 1 від 30 серпня 2017 року.

Подано методичні рекомендації для самостійного вивчення навчальної дисципліни «Управління інноваційними проектами», метою якої є розвиток у студентів сучасного економічного мислення й системи спеціальних соціальних та економічних знань у галузі управління інноваційними проектами, засвоєння основних теоретичних положень та опанування необхідними практичними навичками.

Рекомендовано для студентів спеціалізації «Управління інноваційною діяльністю» з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання із дисципліни «Управління інноваційними проектами».

ЗМІСТ

Вступ

1. Сутність дисципліни «Управління інноваційними проектами».....
 2. Модульно-рейтингова система контролю знань студентів з дисципліни «Управління інноваційними проектами».....
 3. Тематичний план дисципліни
 4. Тематика практичних занять.....
 5. Самостійна робота студента.....
 6. Індивідуальна робота студентів. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ).....
 - 6.1. Мета і зміст ІНДЗ.....
 - 6.2. Зміст і структура ІНДЗ
 - 6.3. Порядок виконання, оформлення й захисту ІНДЗ
 - 6.4. Критерії оцінювання рівня знань, умінь і навичок студентів.....
 - 6.5. Критерії оцінювання ІНДЗ.....
 7. Перелік питань для ІНДЗ.....
 8. Глосарій з предмету.....
 9. Рекомендована література.....
- Додатки.....

ВСТУП

Розробка інноваційного проекту починається в зв'язку з тим, що старі технології працювати вже не можуть. Інноваційний проект спрямований на розробку теоретичних і практичних питань, пов'язаних із створенням, розповсюдженням та застосуванням нових технологій і нової продукції. Технологія виступає як об'єктивна, матеріально організована форма існування інновації. Питання про первинність у розвитку інновацій вирішено на користь технології. Це обумовлено тим, що технологія є більш широким поняттям, включає в себе і продукт. Адже саме технологічні зрушення призводять до зникнення не лише окремих видів продукції, але галузей, а темпи розвитку в сучасних умовах визначаються швидкістю і масштабами впровадження нових технологій. Існує нерозривний зв'язок між інноваційними технологіями і виробництвом продукції інноваційного типу. Через продукцію виявляється ефект інноваційних технологій. Цей ефект повинен бути позитивною величиною, щоб додаткові витрати, з якими пов'язаний перехід на нові технології окупилися. Однак, ефект може мати і негативну величину, оскільки застосування нової технології може дати не додатковий прибуток, а завдати шкоди підприємцю.

Інноваційний проект – це не тільки процес перетворення, але й сфера бізнесу. Підприємець найбільш реально відчуває єдині закономірності інтегрованого розвитку технологій і продукції через життєвий цикл продукції.

Реалізація інноваційного проекту пов'язана з підприємницьким ризиком, потребою в мінімальному тимчасовому лагу між прийняттям рішення щодо інноваційного проекту і його реалізацією. В інноваційній сфері функціонують малі та середні підприємства, що займаються наукомістким бізнесом. Малі інноваційні фірми дозволяють здійснити природний відбір нових продуктів, технологій, послуг.

Ті фірми, які своєчасно не зуміли відстежити нові відкриття та винаходи в галузях науки, відповідних їх сфер діяльності, можуть досвідчити так званий футурошок - ослаблення конкурентних позицій, провал у господарській діяльності через швидке моральне старіння продукту фірми.

1. СУТНІСТЬ ДИСЦИПЛІНИ

«УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ»

Курс «Управління інноваційними проектами» взаємодіє і деталізує багато дисциплін загального та спеціального призначення. Це, насамперед:

- загальна теорія управління (тут запозичуються поняття і апарат дослідження управлінських функцій, прийняття рішень, організації управління);
- сучасні інформаційні технології (як ефективні розрахунково-аналітичні засоби, що забезпечують управління інноваційними проектами – розгляд програми Project Management), а також різні фрагменти з управління портфелями і ризиками, експертно-статистичного моделювання та ін.;
- фінансовий менеджмент (дозволяє розробити методіку оцінки ефективності та інвестиційної привабливості реалізації інноваційних проектів, як для майбутніх власників результатів проектної діяльності, так і для потенційних інвесторів).

Підготовка й реалізація проектів – складний і високоризиковий вид господарської діяльності, що стає дедалі спеціалізованішим. Управління інноваційними проектами є синтетичною дисципліною, що поєднує спеціальні та міждисциплінарні знання. Спеціальні знання відображають особливості тієї сфери діяльності, до якої належать проекти (будівельні, інноваційні, екологічні, науково-дослідні та ін.).

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні знань та навичок з організації та управління інноваційними проектами, як інвестиційними проектами особливого виду, що забезпечують створення і впровадження нових видів продукції, технологій та ґрунтовному вивченні принципів роботи в ринковій економіці проектного менеджменту.

Предмет: процес управління інноваційними проектами. Процес управління інноваційним проектом включає всі основні його етапи, починаючи з науково-дослідних робіт і закінчуючи освоєнням (комерціалізацією) на ринку.

Завдання вивчення дисципліни впливають із мети і полягають у наступному:

- сформулювати уявлення про інноваційну діяльність в науково-технічній сфері і форми здійснення цієї діяльності, про процеси ініціації, планування та виконання інноваційних проектів, про методи оцінки їх ефективності;

- розглянути основні методи і підходи, які використовуються у міжнародній практиці при управлінні проектами;

- ознайомленні із структурою проекту, джерелами його проектування, матеріально-технічного забезпечення;

- контролюванні процесу виконання проекту і корегуванні планів його реалізації;

- умінні готувати і укладати контракти, управляти ризиками проектної діяльності;

- проведенні розрахунків по всьому аспекту проектних завдань, проблем.

Інноваційний проект – це складна система взаємообумовлених і взаємопов'язаних за ресурсами, термінами і виконавцями заходів, спрямованих на створення або впровадження окремого інноваційного продукту. Важливою особливістю інноваційного технологічного проекту є те, що в число його робіт можуть входити НДДКР.

**2. МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА
КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ
«УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ»**

Оцінювання знань з курсу «Управління інноваційними проектами» проводиться за рейтинговою системою. Загальний рейтинг з дисципліни складає 100 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ (максимум 75 балів)										Підсумковий модульний контроль (максимум 25 балів)	Загальна кількість балів з дисципліни
Модуль №1			Модуль №2			Модуль №3			ІНДЗ		
Бали за виконання практичних робіт	Самостійна робота студента	Модульна контрольна робота №1	Бали за виконання практичних робіт	Самостійна робота студента	Модульна контрольна робота №2	Бали за виконання практичних робіт	Самостійна робота студента	Модульна контрольна робота №3			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3	3	15	3	3	15	4	4	15	10	25	100

До 60 балів – «незадовільно»
60-74 – «задовільно»
75-89 – «добре»
90-100 – «відмінно»

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Зміст овні моду- лі	Назва теми	Всього	Кількість годин				
				л.	пр.	лаб	інд.	с.р.
Модуль 1. Основи управління інноваційними проектами								
1	ЗМ1	Проекти як об'єкти управління	8	2	2	-	-	4
2	ЗМ2	Управління інноваційними проектами	8	2	2	-	-	4
3	ЗМ3	Аналіз ефективності інноваційних проектів.	7	2	2	-	-	3
4	ЗМ4	Технології реалізації інноваційних проектів	7	2	2	-	-	3
		Всього	30	8	8	-	-	14
Форма модульного контролю – комплексна контрольна робота (тест).								
Модуль 2. Планування реалізації та розробки проекту								
4	ЗМ5	Планування проекту	8	2	2	-	-	4
5	ЗМ6	Кошторис та бюджет проекту	8	2	2	-	-	4
6	ЗМ7	Ризики, захист інтересів учасників, реалізація проекту	7	2	2	-	-	3
7	ЗМ8	Управління ризиками проекту	7	2	2	-	-	3
		Всього	30	8	8	-	-	14
Форма модульного контролю – комплексна контрольна робота (тест).								
Модуль 3. Управління ризиками інноваційних проектів								
8	ЗМ9	Методи управління ризиками	8	2	2	-	-	4
9	ЗМ10	Розподіл ризиків	8	2	2	-	-	4
10	ЗМ11	Інструменти та засоби управління проекту	7	2	2	-	-	3
11	ЗМ12	Стандарти із управління проектами	7	2	2	-	-	3
		Всього	30	8	8	-	-	14
Форма модульного контролю – комплексна контрольна робота (тест).								
Всього годин за рік			90	24	24	-	-	42
Форма контролю – екзамен								

4. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Інноваційний проект як об'єкт управління.	2
2	Тема 2. Основи управління інноваційними проектами.	2
3	Тема 3. Оцінка ефективності інноваційних проектів.	2
4	Тема 4. Методи і технологія управління інноваційними проектами.	2
5	Тема 5. Планування реалізації проекту	2
6	Тема 6. Проектно-кошторисна документація. Кошторис і бюджет проекту.	2
7	Тема 7. Інвестування і бізнес-планування інноваційних проектів.	2
8	Тема 8. Управління ризиками інноваційних проектів.	2
9	Тема 9. Методи контролю ризиків інноваційних проектів.	2
10	Тема 10. Інструменти захисту інтересів замовника і виконавця проекту.	2
11	Тема 11. Інструментальні засоби автоматизованого управління інноваційними проектами.	2
12	Тема 12. Міжнародні та національні стандарти із управління проектами.	2
	Разом	24

5. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА

Для оволодіння матеріалом дисципліни «Управління інноваційними проектами» потрібно значну увагу приділяти самостійній роботі. Самостійна робота студента є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових аудиторних занять. Основні види самостійної роботи: вивчення

додаткової літератури; підготовка до практичних (семінарських) занять; підготовка до підсумкового контролю. До самостійної роботи студентів належить і виконання тестових завдань, зокрема, студентами заочної форми навчання. У цілому самостійна робота з навчальної дисципліни спрямовується на закріплення набутих знань, основних понять, термінів, хронологію подій. Самостійна робота в бібліотеках, та Інтернеті дає можливість знайомства з монографіями, документами, альтернативними точками зору різних авторів на конкретні проблеми. Крім того, вона виховує у студентів самодисципліну, почуття відповідальності, вміння орієнтуватися в розмаїтті думок і підходів, творчо осмислювати одержані знання.

Самостійна робота студентів передбачається в таких формах:

- написання рефератів з тем, що не розглядались на лекційних заняттях;
- виконання індивідуального навчально дослідного завдання;
- обговорення рефератів та ІНДЗ на практичних та семінарських заняттях;
- завершення розв'язування задач, які не завершені на практичних заняттях;
- виконання інших домашніх завдань, заданих викладачем із тем лекцій, практичних занять;
- підготовка тез та доповідей на студентські та інші наукові конференції;
- підготовка статей для публікації в ЗМІ.

Перелік питань для самостійного опрацювання:

1. Інноваційний проект як об'єкт управління (Тема 1).
2. Особливості функціонування інноваційного проекту в сучасному світі (Тема 1).
3. Базова дефініція інновації в книзі Й.Шумпетера «Теорія економічного розвитку» (1912 рік). (Тема 1).
4. Основні етапи структурування проекту (Тема 2).
5. Етапи підготовки та реалізації проекту (Тема 2).
6. Управління конкурентоспроможністю інноваційного проекту (Тема 2).
1. Етапи науково-технічних досліджень (Тема 2).
2. Основні методи проведення інноваційної діяльності в економіці (Тема 3).
3. Критерії оцінки можливості прийняття проекту (Тема 3).
4. Методи і технологія управління інноваційними проектами (Тема 4).

5. Місцеве субконтрактування з офшорингом (Тема 4).
6. Чисті офшорні проекти (Тема 4).
7. Мультипідрядний офшоринг (Тема 4).
8. Сутність планування проекту, цілі, призначення і види планів. (Тема 5).
9. Метод критичного шляху як метод моделювання проектів. (Тема 5).
10. Мережеві моделі, які використовуються при управлінні інноваційними проектами: мережа LMI, GNMR, GNM (Тема 5).
11. Розрахунок ефективності науково-дослідних розробок (Тема 5).
12. Обмеженість можливостей реалізації інновацій у виробництво. (Тема 5).
13. Розробка проектно-кошторисної документації проекту (Тема 6).
14. Інвестування і бізнес-планування інноваційних проектів. (Тема 7).
15. Основні види ризиків інноваційних проектів. (Тема 8).
16. Методи аналізу ризиків (Тема 9).
17. Резервні фонди, мета їх створення, роль та завдання. (Тема 10).
18. Автоматизоване управління проектами (Тема 11).
19. Міжнародні і національні стандарти управління проектами (Тема 12).

6. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ (ІНДЗ).

Індивідуальну роботу студенти виконують за формою *індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ)*, яке передбачає створення умов для повної реалізації творчих можливостей студента через індивідуально-спрямований розвиток його здібностей, науково-дослідну діяльність. Теоретичні знання з «Управління інноваційними проектами» обов'язково повинні підкріплюватись практичними навиками роботи, одержаними безпосередньо майбутніми фахівцями, під час виконання реальних професійних завдань. Тому проходження ІНДЗ з дисципліни «Управління інноваційними проектами» є важливою складовою навчального процесу для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр».

ІНДЗ є видом позааудиторної роботи студента, яке виконують у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і оцінюють згідно з кредитно-модульною системою. Воно являє собою цілісну завершену практичну роботу, яку виконують студенти на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних й практичних занять і охоплює зміст навчальної дисципліни. Програма ІНДЗ є одним з основних навчально-методичних документів, що має принципове значення для сучасного навчального процесу й визначає цілі та завдання проведення індивідуальної роботи, її обсяг та зміст. Вона забезпечує єдність вимог і наступність окремих її етапів, неперервність усього процесу практичного навчання та його збалансованість.

6.1. Мета і зміст індивідуального навчально-дослідного завдання

Метою виконання ІНДЗ є набуття студентами практичних навичок аналізу й оцінювання процесу наукових досліджень з метою набуття теоретичних знань з основ наукових досліджень, визначення ефективності наукових досліджень, використання окремих методологічних підходів до всебічного аналізу наукових досліджень.

Основні завдання виконання ІНДЗ формують на основі структурування означеної мети і включають:

- перевірку на практиці засвоєння студентами сутності, основних понять і категорій управління інноваційними проектами, аналізу, етапів, інструментів реалізації та забезпечення взаємозв'язків етапів виконання проектів;
- дослідження механізму розроблення інноваційних проектів у ринковій економіці;
- уміння використання базових інструментів управління дослідженнями;
- вироблення практичних навичок між ринковим попитом, діяльністю конкурентів, з одного боку, потребами і можливостями своєї організації – з іншого;
- формування навичок моделювання та прогнозування ситуації;
- розвиток інтелектуальних і творчих здібностей студентів;
- набуття навичок критичного аналізу;

- розвиток стратегічного мислення.

У результаті виконання ІНДЗ з дисципліни *студент повинен знайти підтвердження теоретичних знань у таких сферах:*

- рівень використання основних положень сучасного управління інноваційними проектами в практичній діяльності вітчизняних організацій та виявлення можливостей і резервів удосконалення системи управління проектами;
- можливість використання зарубіжного досвіду, досягнень успішних зарубіжних корпорацій у розробці та управлінні інноваційними проектами, втіленні їх у життя;
- використання новітніх управлінських технологій в практичній діяльності конкретної організації щодо дослідницьких рішень.

У результаті виконання ІНДЗ з дисципліни студент повинен уміти:

- використовувати знання, отримані при вивченні дисципліни «Управління інноваційними проектами», що забезпечують сприйняття цієї дисципліни відповідно до структурно-логічної схеми навчального процесу;
- аналізувати й оцінювати досвід управління інноваційними проектами в розвинених країнах та адаптувати його до умов в Україні;
- вміти розпізнавати проектні ризики і приймати відповідні управлінські рішення;
- самостійно виконувати розрахунки, пов'язані з аналізом, оцінюванням та обґрунтуванням конкретних проектів;
- виявляти проблемні ситуації на підприємствах, виробляти та оцінювати можливі варіанти їх усунення;
- формувати пропозиції щодо удосконалення проектної діяльності та функціонального її забезпечення.

6.2. Зміст і структура індивідуального навчально-дослідного завдання

ІНДЗ потребує використання набутих знань і реалізації творчого потенціалу студента при формуванні плану та проведенні досліджень в умовах ринкового середовища. Індивідуальна робота передбачає використання елементів науково-дослідницької діяльності, розвитку здібностей виконавця, формування

нестандартного мислення та реалізації при впровадженні результатів досліджень у виробництво, економіку в цілому.

ІНДЗ передбачає розроблення практичних рекомендацій щодо удосконалення прикладного науково-дослідного процесу конкретного підприємства (за вибором студента) та його функціонального забезпечення.

Базою для виконання завдання може бути організація (підприємство) будь-якої організаційно-правової форми, яке є юридичною особою, або відокремленим структурним підрозділом. Вибір підприємства здійснює студент самостійно і повинен передбачати можливість отримання інформації для виконання ІНДЗ.

Структура індивідуального навчально-дослідного завдання наступна:

Вступ

Практична частина (назва розділу, наприклад «Оцінка ефективності впровадження інноваційного проекту..»)

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

У вступі до ІНДЗ слід обґрунтувати актуальність теми, рівень її теоретичного та практичного опрацювання, значення для вирішення практичних проблем в інноваційній сфері. Сформулювати мету завдання, аргументувати вибір об'єкта та предмета дослідження, а також охарактеризувати структуру роботи.

Обсяг вступу – 1-2 сторінки.

Аналітична частина повинна базуватися на статистичному аналізі показників, тенденції їх зміни протягом як мінімум 3-х останніх років із досліджуваної теми. При цьому виявити рівень реалізації теоретичних розробок на практиці, оцінити фактичний стан справ з активністю впровадження інноваційних проектів на мікро- чи макrorівні. Дослідити основні чинники, які найбільше впливають на досліджувану проблему, зацентрувати увагу на недоліках.

Обсяг розділу – 4-5 сторінок.

Практична частина передбачає пропозиції, обґрунтування, розроблення пропозицій, шляхів і напрямків щодо вирішення проблеми, яка розглядається. А також можна подати статистичний аналіз показників, тенденції їх зміни протягом як мінімум 3-х останніх років із досліджуваної теми. При цьому оцінити фактичний стан справ з активністю впровадження інноваційних проектів на мікро- чи макрорівні. Дослідити основні чинники, які найбільше впливають на досліджувану проблему, виявити недоліки. На основі виявлених недоліків і досліджень, запропонувати науково-обґрунтовані та ефективні підходи усунення проблеми за допомогою впровадження певного інноваційного проекту. У цьому розділі необхідно навести конкретні дані із суми запланованих початкових інвестицій та очікуваних грошових потоків, подати економічні розрахунки з оцінки ефективності проекту (NPV, PI, PP, DPP). Ця частина має найбільш вагоме значення при оцінці всього ІНДЗ.

Обсяг – 10-15 сторінок.

Висновки повинні містити короткий підсумок основних результатів дослідження, можливості їх використання у практиці.

Обсяг висновків – 1 сторінка.

Додатки є необов'язковими. До загального обсягу ІНДЗ вони не входять.

Список використаної літератури є обов'язковим. Розміщення літературних джерел здійснювати в алфавітному порядку згідно з ДСТУ.

Також можна розробити ІНДЗ у формі мультимедійного видання – презентацію із застосуванням елементів мультимедіа (за певним варіантом, погодженим з викладачем).

6.3. Порядок виконання, оформлення й захисту індивідуального навчально-дослідного завдання

ІНДЗ виконують упродовж вивчення дисципліни студенти денної і заочної форм навчання в позаурочний час. Це повинна бути завершена практична робота в межах навчальної програми предмету. Оцінюється на основі кредитно-модульної системи, згідно з критеріями передбаченими робочою програмою.

Отже, до розгляду приймаються індивідуальні науково-дослідні завдання, які містять такі елементи: постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття; формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з даного дослідження і перспективи подальших досліджень в даному напрямку.

Якщо подається ІНДЗ у вигляді реферату (загальний обсяг 10-15 стор.), вимоги до оформлення наступні:

- 1) шрифт Times New Roman 14, міжрядковий інтервал - 1 см, абзац - 1, 25 см;
- 2) відступ 2 см з лівого краю, по 1,5 см з правого, нижнього і верхнього країв, вирівнювання по ширині;
- 3) титульна сторінка встановленого зразку (дод. А);
- 4) план, який складається зі: вступу, 3 розділів, висновку, списку літератури;
- 5) вступ (1 стор.) має містити: актуальність теми, мету, завдання, предмет, об'єкт дослідження, структуру роботи;
- 6) обов'язковими є посилання на першоджерела у квадратних дужках;
- 7) список літератури має складатись з не менш як 5 джерел, слід використовувати переважно нову літературу (2006-2015 рр.).

Форми статистичної звітності, бланки анкет та інші документи подавати як додатки до ІНДЗ.

ІНДЗ подають викладачеві, який викладає лекційний курс і приймає екзамен, не пізніше, ніж за 1,5 тижня до іспиту.

Оцінку за ІНДЗ виставляють на заліковій сесії. Оцінка за ІНДЗ є обов'язковим компонентом загальної оцінки згідно з кредитно-модульною системою. ІНДЗ оцінюють на основі робочої програми.

6.4. Критерії оцінювання рівня знань, умінь і навичок студентів

Розглядаючи загальну професійну підготовку студентів як цілісний процес формування системи загальних знань, умінь і навичок, слід виділити комплексний критерій, який дає цілісну характеристику рівня загально-професійної підготовки майбутніх фахівців. Показниками системності знань студентів можуть бути: рівень засвоєння основних ідей, положень, понять, фактів у сфері управління інноваційними проектами; рівень теоретичного осмислення способів організації практичної інноваційної діяльності; рівень оперування теоретичними знаннями, використання їх в практичній діяльності; рівень розвитку інтересу до теорії управління інноваційними проектами. Формування знань, умінь і навичок здійснюється, в основному, в процесі діяльності (пізнавальної і практичної), їх якість перебуває у прямій залежності від характеру діяльності. Можна виділити 4 рівні загально-професійних знань, умінь і навичок студентів: репродуктивний, репродуктивно-творчий, творчо-репродуктивний, творчий.

Репродуктивний рівень характеризується діяльністю (пізнавальною і практичною) відтворюючого характеру: відтворення основних теоретичних положень, опис фактів на основі емоційного сприймання без глибокого розуміння зв'язків, що існують між ними, виникнення інтересу до нових фактів та їх пояснення, виконання окремих дій згідно зі зразком, слабка кореляція практичних дій з теоретичними знаннями, наслідування наставника (науковий керівник, соціолог).

Репродуктивно-творчий рівень характеризується засвоєнням основних ідей і понять, теоретичним осмисленням та аналізом окремих фактів і явищ, деяких функцій та способів діяльності соціолога, умінням підтверджувати теоретичні положення фактами практичної діяльності, виконанням частково-пошукових практичних дій в типових ситуаціях.

Творчо-репродуктивний рівень характеризується осмисленням основних ідей, системи предметних понять у сфері соціології; умінням встановлювати внутрішньодисциплінарні зв'язки, систематизувати факти, теоретично осмислювати систему методів і прийомів роботи соціолога і окремих дій власної професійної діяльності; застосовувати теоретичні знання при розв'язанні типових завдань у соціологічній практиці, розвитком інтересу до самостійного пошуку ефективних

шляхів розв'язання професійних завдань; свідомим оволодінням системою взаємопов'язаних дій; самостійним визначенням власної діяльності з врахуванням конкретних умов; виконанням практичних дій в нестандартних ситуаціях.

Творчий рівень характеризується глибоким осмисленням системи соціологічних та міжпредметних понять, умінням теоретично аналізувати факти і явища в сфері соціології, аналізувати та проектувати способи своєї професійної діяльності, застосовувати теоретичні знання в нових ситуаціях, знаходити творчі вирішення практичних задач, шукати інноваційні способи роботи тощо.

6.5. Критерії оцінювання ІНДЗ

№ п/п	Опис критерію	Максимальна кількість балів
1	Складання плану ІНДЗ	1
2	Обґрунтування актуальності проблеми, формулювання мети, завдань, об'єкту, предмету, методу дослідження та висунення гіпотези	1
3	Відповідність змісту планові та темі ІНДЗ	1
4	Критичний аналіз суті та змісту викладу підготовчого (аналітичного) етапу дослідження	1
5	Виклад фактів, ідей, основних понять дослідження в логічній послідовності	1
6	Достовірність, об'єктивність матричного класифікатора. Наявність таблиць, графіків, діаграм	1
7	Доказовість висновків, обґрунтованість власних практичних рекомендацій, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	1
8	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки, список використаних джерел та літератури)	1
9	Захист роботи	2
	Всього	10

7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ІНДЗ

Орієнтовна тематика робіт розроблена на основі програми предмету «Управління інноваційними проектами» і включає наступні теми:

1. Управління інноваційним розвитком організації за допомогою впровадження проектів.
2. Управління конкурентоспроможністю інноваційного проекту.
3. Внутрішнє середовище фірми та зміна його на основі інноваційного проекту.
4. Специфіка розробки та управління інноваційними проектами в будівництві, машинобудуванні, енергетиці, інших галузях матеріального виробництва.
5. Розвиток освіти, науки, охорони здоров'я на основі інноваційних проектів.
6. Моніторинг реалізації інноваційних проектів.
7. Керування і документування інноваційних проектів.
8. Законодавство України у сфері інноваційної діяльності. Правовий режим венчурних проектів.
9. Управління інноваційними проектами освоєння нових виробів.
10. Управління дослідницьким проектом як особливим видом інноваційного проекту.
11. Управління персоналом у процесі реалізації інноваційного проекту.
12. Інструментальні засоби автоматизованого управління інноваційними проектами.
13. Вдосконалення системи розробки проектів.
14. Стратегічний розвиток підприємства, організації на основі інноваційного проекту.
15. Управління проектами із використання нетрадиційних джерел енергії.
16. Управління проектами із розвитку паливної промисловості, електроенергетики, їх вплив на розвиток регіонів.
17. Засоби та джерела фінансування інноваційних проектів.
18. Шляхи зменшення ризику при розробці інноваційних проектів.
19. Планування підвищення рівня інноваційного розвитку підприємства за рахунок вдосконалення управління проектами.

20. Розробка проектно-кошторисної документації інноваційного проекту.
21. Застосування аутсорсингу та офшорингу при управлінні інноваційними проектами.
22. Оптимізаційні проекти щодо розвитку малих підприємств.
23. Управління інноваційними проектами в малому бізнесі.
24. Інвестиційно-проектна політика інноваційної діяльності фірми.
25. Сучасні проекти зовнішньоекономічного розвитку малого, середнього та великого бізнесу.
26. Специфіка управління інноваційними проектами в спільних підприємствах.
27. Управління інноваційними проектами, які куплені в зарубіжних фірм, відомств.
28. Управління інноваційними проектами у вільних економічних зонах. Проблеми. Вдосконалення.
29. Оцінка підприємницької діяльності фірми на основі проектного аналізу.
30. Роль держави в створенні середовища для впровадження інноваційних проектів всіма формами власності.
31. Розвиток ринкових структур із розробки та управління інноваційними проектами (фінансово-промислові групи, бізнес-інкубатори, технопарки, технополіси тощо).
32. Програмні комплекси автоматизованого управління проектами.

Тема ІНДЗ обирається магістром самостійно, на основі розробленого примірного переліку, виходячи з його інтересів, (зацікавленість певною проблемою, знайомства із конкретною ситуацією на підприємстві, робота на підприємстві, попередні дослідження, участь в студентських наукових конференціях тощо).

Магістр має право запропонувати науковому керівнику власну тему ІНДЗ в межах предмету «Управління інноваційними проектами». Крім того, студент може розширити, або звужити тему роботи, узгодивши нововведення з науковим керівником.

Не допускається виконання магістрами двох ІНДЗ однієї тематики із використанням матеріалів одного підприємства.

Також можна розробити ІНДЗ у формі мультимедійного видання – презентацію із застосуванням елементів мультимедіа (за певним варіантом, погодженим з викладачем).

У світовій практиці найбільш часто для оцінки ефективності проектів застосовують методи оцінки ефективності проекту, засновані на дисконтованих оцінках, оскільки вони значно більш точні, так як враховують різні види інфляції, зміни процентної ставки, норми прибутковості і т.д.

До цих показників відносять:

- приведений прибуток (*Present Value*) — PV;
- чистий приведений прибуток (*Net Present Value*) — NPV;
- індекс рентабельності інвестицій (*Profitability Index*) — PI;
- внутрішня норма прибутковості (*Internal Rate of Return*) — IRR;
- термін окупності (*Payback Period*) — PP;
- дисконтованого терміну окупності (*Discounted Payback Period*) — DPP.

У загальному вигляді підвищення вартості грошей (*нарощування або компаудування*) у майбутньому визначають за формулою:

$$F_t = P(1+r)^t,$$

де P — теперішня вартість грошей; r — річна банківська процентна ставка (ставка дисконту — прийнятна для інвестора норма прибутку на капітал); t — порядковий номер року, якому відповідає значення F_t .

Загальна формула приведення вартості грошей у майбутньому до рівня їх теперішньої вартості має такий вигляд:

$$P = F_t / (1+r)^t$$

Загальна накопичена величина дисконтованих доходів (PV) розраховується за формулою:

$$PV = \sum_t P_t / (1+r)^t$$

Чистий приведений прибуток (NPV) визначають як суму поточкових ефектів (тобто перевищення результатів над витратами) за весь розрахунковий період існування проекту, приведених до початкового періоду:

$$NPV = \sum_t \left(\frac{P_t}{(1+r)^t} \right) - IC$$

де IC_t — інвестиції (витрати), зроблені за період t ; P_t — грошові надходження за період t .

Якщо проект передбачає не разову інвестицію, а послідовне інвестування фінансових ресурсів протягом декількох років, то використання показника *NPV* базується на порівнянні витрачених дисконтованих інвестицій IC із загальними дисконтованими грошовими надходженнями формула для розрахунку *NPV* використовується формула:

$$NPV = \sum_t \frac{P_t - IC_t}{(1+r)^t}$$

Модифіковане значення *NPV*:

$$NPV = \sum_t \frac{P_t}{(1+r)^t} - \sum_t \frac{IC_t}{(1+r)^t}$$

Якщо значення *NPV* за заданої норми дисконту додатне ($NPV > 0$), можна вважати проект ефективним і розглядати питання про його прийняття чи подальший аналіз. Що більше значення *NPV*, то ефективніший проект. Якщо $NPV \leq 0$, то проект вважається неефективним.

Індекс рентабельності інвестицій (PI) – це дохід на одиницю вкладених коштів. У випадку, якщо інвестиції є разовими і не передбачають подальших вливань коштів із одночасним прогнозованим прибутком, то він визначається за формулою:

$$PI = \sum_t \frac{P_t}{(1+r)^t} \div IC$$

В тому разі, якщо проект передбачає одночасне інвестування протягом певного періоду часу та отримання доходів від інвестицій, то для розрахунку *PI* використовують таку формулу:

$$PI = \sum_t \frac{P_t}{(1+r)^t} / \sum_t \frac{IC_t}{(1+r)^t}$$

Індекс рентабельності інвестицій (прибутковості) тісно пов'язаний із NPV: якщо значення NPV додатне, то $PI > 1$, і навпаки. Таким чином, якщо $PI > 1$, то проект вважається ефективним, а якщо $PI \leq 1$ — неефективним.

Внутрішня норма прибутковості (IRR) є нормою дисконту r при $NPV = 0$ (тобто це коефіцієнт дисконтування, при якому поточна приведена вартість майбутніх надходжень коштів на дані інвестиції рівна затратам на ці інвестиції), яку визначають за формулою:

$$\sum_{t=1} \frac{P_t - IC_t}{(1 + d^*)^t} \rightarrow 0$$

де: $d^* = IRR$ – внутрішня норма прибутковості, відповідна потоку платежів P_t

Якщо значення NPV інвестиційного проекту дає відповідь на питання про його ефективність за певної заданої норми дисконту r , то *IRR* визначають методом послідовних наближень і порівнюють з необхідною інвестору нормою прибутку на вкладений капітал, тобто *IRR* характеризує максимально прийнятний відносний рівень витрат, які можуть бути здійснені при реалізації певного проекту. Якщо значення *IRR* не менше від потрібної норми прибутку на капітал, інвестиції виправдані. У іншому випадку проект відхиляють. Отже, значення *IRR* показує верхню межу допустимого рівня дисконтної ставки, перевищення якої робить проект збитковим.

За кордоном розрахунок норми рентабельності часто застосовують як перший крок кількісного аналізу інвестицій і для подальшого аналізу відбирають ті інноваційні проекти, внутрішня норма прибутковості яких оцінюється величиною не нижче 15 – 20%.

Іншими словами, норма рентабельності визначається як таке граничне значення рентабельності, яке забезпечує рівність нулю інтегрального ефекту (NPV), розрахованого за економічний термін життя інновацій.

Для полегшення розрахунку *NPV*, *PI* і *IRR* застосовують спеціальні статистичні таблиці, які містять значення складних відсотків. Із трьох розглянутих показників (*NPV*, *PI* і *IRR*) тільки перший адитивний за часом, тобто NPV різних проектів можна підсумувати. Це дуже важлива властивість, яка робить цей показник основним під час аналізу оптимальності інвестиційного портфеля.

Термін окупності PP — це мінімальний часовий інтервал (від початку здійснення проекту), за межами якого інтегральний дохід від проекту стає позитивним і залишається таким. Якщо прибуток розподілений за роками рівномірно, то пропонується використовувати формулу:

$$PP = \sum_t \frac{IC_t}{Pt^t}$$

де IC_t — капітальні витрати; Pt^t — щорічний прибуток від капіталу.

Якщо прибуток розподілений за роками нерівномірно, то PP розраховують безпосередньо як період, протягом якого інвестицію буде погашено за рахунок кумулятивного прибутку, тобто:

$$\sum_t Pt \geq IC$$

Окремі фахівці рекомендують у процесі розрахунку PP враховувати чинник часу. У цьому разі грошові потоки дисконтують за показником $WACC$ і замість терміну окупності PP розраховують *дисконтований термін окупності DPP* — мінімальний часовий інтервал, за межами якого:

$$\sum_t \frac{P_t}{(1+r)^t} \geq IC$$

Із визначень двох останніх показників випливає, що дисконтований термін окупності DPP перевищує термін окупності PP . Показник PP розрахувати легше, проте він не дає змоги враховувати прибутки останніх періодів; різницю між проектами з однаковими кумулятивними прибутками, але різним розподілом у часі; адитивність проектів.

Висновки включають короткий підсумок основних результатів дослідження, можливостей їх використання у практиці. Обсяг висновків 2-3 сторінки.

Всі розділи оформляють згідно запропонованої структури (табл. 1). Кожен розділ необхідно завершувати лаконічними висновками, що логічно узагальнюють викладене.

8. ГЛОСАРІЙ З ПРЕДМЕТУ

Аваль - вексельне поручництво, напис на векселі, що юридично перетворює аваліста на боржника.

Акредитив - зобов'язання банку перерахувати на рахунок продавця кошти за узгодженим із покупцем комплектом документів, що підтверджують постачання товару відповідно до умов контракту.

Аналіз чутливості - точна оцінка того, як зміниться ефективність проекту при зміні одного з вихідних його параметрів.

Архітектор - особа чи організація, що має право на основі відповідно оформленої ліцензії професійно виконувати роботу зі створення проектно-кошторисної документації, специфікацій, вимог до проведення тендерів (торгів), а також здійснювати загальне управління проектом.

Гарантія повернення авансу - зобов'язання банку про повернення авансу (або його невикористаної частини) у разі невиконання підрядчиком (постачальником) своїх контрактних зобов'язань.

Генеральний підрядник - юридична особа, несе відповідальність за виконання робіт відповідно до контракту. Підбирає та укладає договори з субпідрядниками на виконання окремих робіт і послуг.

Геологічний ризик - ризик неправильного визначення обсягу запасів корисних копалин, відсотку корисної речовини в руді, наявності в ній шкідливих домішок, умов залягання.

Динамічні ризики - ризики непередбачених змін вартісних оцінок проекту внаслідок зміни початкових управлінських рішень, а також ринкових або політичних ситуацій.

Дисконтування - визначення теперішнього еквівалента вартості грошей у майбутньому.

Екологічний ризик - ризик порушення екологічних стандартів, підвищення витрат на охорону навколишнього середовища, закриття об'єкта з причин екологічного характеру.

Життєвий цикл проекту - обмежений період часу, за який реалізуються поставлені цілі проектної діяльності; це період між моментом появи проекту і моментом його закриття.

Замовник - головна сторона, зацікавлена у здійсненні проекту і досягненні його цілей. Майбутній власник результатів проекту. Замовник визначає основні вимоги до проекту, забезпечує фінансування проекту за рахунок своїх або залучених коштів, укладає контракти з основними виконавцями проекту і несе відповідальність за цими контрактами

Зведений кошторисний розрахунок - основний документ, за яким визначають вартість проекту

Змінні витрати - витрати, величина яких зростає при збільшенні обсягів виконаних проектних робіт і зменшується при їх зменшенні.

Ідентифікація ризиків – визначення ризиків, здатних вплинути на проект, і документування їх характеристик.

Інвестор - особа чи організація, яка фінансує проект. Інвестором може бути замовник. Якщо інвестор і замовник - різні особи, інвестор укладає із замовником договір, контролює його виконання і здійснює розрахунки з іншими учасниками проекту. Інвестор може бути кредитором або пайовиком, що має частку в капіталі проекту.

Інженер - особа чи організація, що має право на основі ліцензії займатися інжинірингом

Інжиніринг - комплекс послуг, пов'язаних з процесом виробництва й реалізації продукції проекту, передбачає планування робіт, інженерне проектування, здійснення випробувань, а також контроль за задачею об'єкта в експлуатацію.

Ініціатор - сторона, яка є автором головної ідеї проекту, його попереднього обґрунтування та пропозицій щодо здійснення проекту. В якості ініціатора може виступати практично будь-який з майбутніх учасників проекту, але ділова ініціатива щодо здійснення проекту в кінцевому рахунку повинна виходити від замовника.

Інноваційний проект - сукупність цілеспрямованих інноваційних, послідовно орієнтованих у часі, одноразових, комплексних і нерегулярно повторюваних дій (заходів або робіт), орієнтованих на досягнення кінцевого результату в умовах обмеженості ресурсів і заданості термінів їх початку і завершення.

Іпотека - позика під заставу нерухомості.

Календарне планування - складання й коригування розкладу виконання робіт згідно з яким роботи, які виконуватимуть різні організації, взаємоузгоджуються в часі з урахуванням можливостей їх забезпечення матеріально-технічними та трудовими ресурсами.

Керівник проекту - юридична особа, якій замовник (або інвестор) проекту делегує повноваження з управління роботами за проектом: планування, контролю та координації роботи його учасників.

Кількісна оцінка ризиків – кількісний аналіз ймовірності виникнення і впливу наслідків ризиків на проект.

Коефіцієнт ефективності інвестицій - відношення середньорічного чистого прибутку проекту (балансового прибутку за мінусом відрахувань у бюджет) до середньорічного обсягу інвестицій (без залишкової або ліквідаційної вартості)

Комерційний акредитив - зобов'язання банку виплатити певному одержувачу з доручення за рахунок клієнта обумовлену суму в певній валюті за умови надання бенефіціаром (експортером, підрядчиком) необхідних документів.

Конструкційний ризик - ризик технічної нездійсненності проекту ще на інвестиційній (будівельній) фазі через помилки розробників проектної (технічної) документації.

Консультант - фірма чи спеціаліст, який на контрактних умовах надає учасникам проекту консультаційні послуги з питань його реалізації.

Кошторис - основний плановий фінансовий документ, який містить комплекс розрахунків вартості проекту.

Кошторисна вартість - загальна сума витрат, пов'язаних з реалізацією проекту.

Кошторисний прибуток - кошти, необхідні для покриття окремих (загальних) витрат, що відносяться на собівартість робіт.

Критична тривалість роботи - мінімальний проміжок часу, за який може бути виконаний увесь комплекс робіт, пов'язаних з проектом.

Ліцензори / Ліцензуючі організації - організації, що видають ліцензії на право володіння земельною ділянкою, ведення торгів, виконання певних видів робіт і послуг тощо.

Мегапроекти - комплексні проекти розвитку регіонів, секторів економіки; складаються з моно- та мультипроектів, об'єднаних однією метою.

Моніторинг і контроль ризиків – моніторинг ризиків і оцінка ефективності дій із мінімізації ризиків.

Монопроекти - окремі конкретні проекти чітко визначеної орієнтації та масштабу; припускають певні спрощення щодо проектування та реалізації, формування команди проекту тощо

Мультипроекти - комплексні проекти, що складаються з монопроектів;

Непевність - неповнота чи неточність інформації про умови реалізації проекту, зокрема пов'язані з ним витрати й результати.

Непрямі витрати - витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням виробництва, організацією виконання проектних робіт та інші витрати, які не можуть бути віднесені економічно доцільним шляхом безпосередньо до конкретного об'єкта витрат.

Органи влади - сторона, яка задовольняє свої інтереси шляхом отримання податків від учасників проекту, що висуває і підтримує екологічні, соціальні та інші суспільні і державні вимоги, пов'язані з реалізацією проекту.

Підрядчик (генеральний підрядчик, субпідрядник) - юридична особа, яка несе відповідальність за виконання робіт відповідно до контракту.

Планування реагування на ризик – визначення процедур і методів із ослаблення негативних наслідків ризикових подій та використання можливих переваг.

Планування управління ризиками – вибір підходів та планування діяльності із управління ризиками проекту.

Поглинання ризику - такий спосіб діяльності, коли при матеріалізації ризику збитки повністю несе його учасник (учасники).

Постачальник - організація, що здійснює ресурсне забезпечення проекту (закупівлі та поставки).

Постійні витрати - витрати, величина яких залишається незмінною при зміні обсягу виконаних проектних робіт.

Проект - це діяльність, захід, що передбачає виконання комплексу певних дій для досягнення певних цілей (одержання певних результатів); це система організаційно-правових і техніко-економічних документів, необхідних для виконання певних дій, або таких, що описують ці дії.

Проектна команда - організаційна структура, яку очолює керівник проекту.

Проектні ризики - ризики, що загрожують реалізації проекту чи можуть знизити його ефективність (комерційну, економічну, бюджетну, соціальну, екологічну тощо).

Прямі витрати - витрати, які безпосередньо пов'язані з виконанням проектних робіт і включаються у виробничу собівартість проектних робіт відповідних об'єктів

Резерв часу - можливе відхилення тривалості виконання кожної роботи, що не впливає на термін завершення проекту.

Резюме проекту - аналітична записка з викладом суті проекту.

Ресурсна гістограма - таблиці рівнів ресурсів, де відображається функція зміни потреб для кожного ресурсу проекту.

Ризик - непевність, що пов'язана з можливістю виникнення при реалізації проекту несприятливих ситуацій і наслідків.

Ризик учасників проекту - це ризик свідомого чи змушеного невиконання учасниками своїх зобов'язань у межах проектної діяльності.

Середовище проекту - це зовнішні та внутрішні чинники, що впливають на його підготовку і реалізацію.

Статичні ризики - ризики втрати реальних активів через заподіяння збитків власності чи незадовільну організацію.

Структура проекту - це організація зв'язків і відносин між його елементами.

Термін окупності – мінімальний часовий інтервал (від початку здійснення проекту), за межами якого інтегральний дохід від проекту стає позитивним і залишається таким.

Технологічний ризик - ризик відхилення в режимі експлуатації об'єкта від заданих техніко-економічних параметрів (підвищені експлуатаційні витрати,

великий відсоток браку, високий ступінь аварійності, невідповідність екологічним нормативам тощо).

Управління ризиком - процес реагування на події та зміни ризиків у процесі виконання проекту.

Фаза проекту - це набір логічно взаємопов'язаних робіт проекту, в процесі завершення яких досягається один з основних результатів проекту.

Форфейтування - банківська операція, що передбачає купівлю за наперед встановленими умовами векселів або інших боргових і платіжних документів.

Хеджування - зниження ризику та супутніх ризиків - валютного, кредитного та ряду інших видів ризику за рахунок заняття інвестором протилежних по відношенню до певного фактору ризику позицій.

Чистий приведений прибуток - сума потокових ефектів (тобто перевищення результатів над витратами) за весь розрахунковий період існування проекту, приведених до початкового періоду

Якісна оцінка ризиків – якісний аналіз ризиків і умов їх виникнення з метою визначення їх впливу на проект.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ПРИ НАПИСАННІ ІНДЗ:

1. Федішин І. Б., Федішин Б. П. Управління інноваційними проектами. Навчальний посібник.- ТНТУ, 2010.-164с.

2. Управление инновационными проектами: учеб. пособие / А.Б. Петроченков [и др.]; под ред. Л.А. Мыльникова. – Пермь: Изд-во Перм. гос. техн. ун-та, 2009. – 298 с.

3. Державне управління інвестиційними проектами : метод. рек. / А. О. Дегтяр, М. А. Латинін, Т. М. Лозинська та ін. - К. : НАДУ, 2009. - 24 с.

4. Управление инновационными проектами: учебник / И. Л. Туккель, А. В. Сурина, Н. Б. Культин / Под ред. И. Л. Туккеля. — СПб.: БХВ-Петербург, 2011. — 416 с.

5. Управление инновационными проектами и программами: учебное пособие / В.В. Быковский, Е.С. Мищенко, Е.В. Быковская и др. – Тамбов: Изд-во ГОУ ВПО ТГТУ, 2011. – 104 с.

6. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 16.01.2003 р. № 443–IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 13. – С. 93

7. Бузаджи І. О. Венчурний капітал в Україні як джерело фінансування інвестиційних проектів [Електронний ресурс] / І. О. Бузаджи // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2011. – № 9. – Режим доступу : www.economy.nauka.com.ua/index.php?operation=1 &iid=697

8. Іващенко Є. О. Інноваційний процес як засіб подолання кризових явищ в економіці України // Матеріали другої віртуальної сесії Міжнародного Нобелівського економічного форуму «Світова економіка ХХІ століття: цикли та кризи». – Дніпропетровськ, 2011 р.

9. Іляш О. І., Клепцова Ю. Б., Чергава К. Ю. Інвестиційно–інноваційна активність малих підприємств / О. І. Іляш, Ю. Б. Клепцова, К. Ю. Чергава // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. – 2009. – Вип. 19.3. – С. 139–142

10. Закон України «Про державні цільові програми» від 18.03.2004 р. № 1621–IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 25. – С. 352

11. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. № 40–IV // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – С. 266

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя

Кафедра менеджменту інноваційної
діяльності та підприємництва

Індивідуальне науково-дослідне завдання
з дисципліни «Управління інноваційними проектами»

на тему: _____

Студента групи _____

(прізвище, ініціали)

Перевірів _____

(наук. ступінь, вчене звання)

(прізвище та ініціали)

Тернопіль,
2017

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

Федишин І.Б.

Методичні вказівки
до виконання курсової роботи
з дисципліни «Управління інноваційними проектами»
для магістрів спеціальності
8.18010012 «Управління інноваційною діяльністю»